

Még a telet is bírjuk ki

Jövő májusban nyit a kupola

A vízművek azt ígérték, október egyétől nyit a kupola, vagyis, féléves szünet után, mire jön a tél, már újra úszkálhatunk a medencékben. Eltelt október első hete, s az uszoda zárva. Hogy miért vagyunk kénytelenek továbbra is nélkülözni, Dóra József, a Vízművek és Fürdők Vállalat üzemvezetője adott magyarázatot.

— Mikor május elsején megkezdte a Csoméip a földújítási munkálatokat (megbontották a kupolát), kiderült, nemcsak az egész tetőszerkezetet kell újracsereizni, de a keresztartók is tönkrementek. A kívülálló, kíváncsiskodó járókelőknek olykor-olykor úgy tűnhetett, áll a munka. Állt is kényszerűségből, a plusz-

anyagok beszerzéséhez szükséges időkre. Most a Csoméip azt az ígéretet adta, december 5-ig végeznek a tető fölüjlesztésével, s ha úgy lesz, semmi akadálya nem látszik a belső munkák folytatásának: új ventilátorokat szerelnek föl, amik nagyobb teljesítményűekkel több levegőt fújnak, rendbe teszik az öltözőket (festenek, mázolnak), korszerűsítik a csatornarendszert is. Egyébként az újonnan beépített anyagok jellege, formája változatlan marad, de például a tetőszerkezet fölrakásához új megoldást választanak. Olyat, amely biztosítja annak levegőzését. Ettől azt remélik, nem gombásodnak a farészek oly hamar. Hiszen az egész földújítást pereskedés előzte

meg, amelyben végső soron mindenkit elmarasztaltak, mivel az épületnek nyolc évnél tovább kellett volna bírnia a strapát. Igaz, szavatossági időt nem adtak, annak ellenére a földújítás költségeit közösen viselik a kupola „elkövetői”.

Szerényen, de valamivel kárpótolja a vállalat a város polgárait. Mint látható, nem zárták be a SZUE-t, nyitva is lesz egész télen. Az öltözők elé fedett kijárót építenek, az öltözőket téliestik, ám a medence fölött nem lesz sátor, arra már nem futja.

Számunkra a lényeg: ezt a telet bírjuk ki valahogy, a kupola legjobb esetben, egyévi szünetelés után, jövő május elsején nyit.

M. E.

„Sok a jó szándékú ember”

Feleltük a dóm...

Régen elfelejtett, rozsdásodó lomok a folyosón, sárgán permetező világítás a boltíves mennyezetről, a sok mázsás súlyt hordozó pillérek vakolatlanok. Így fest most, október elején a dóm pincéje. De ha minden terv valóra válik, bő hónap múlva, Szent Imre napjára, megváltozik a kép. Ifjúsági klub nyílik a város legnagyobb temploma alatt.

Az egyháznak valamikor nem okozott gondot, ha olyan összejevetelt szervezett, amelyre sok embert vártak. Egyházközségi házak, kultúrtermek szolgálták bálak, színjátszókörök, teadélutánok céljára. Az államviszonyok azonban megváltoztak, a parókiákat is megnyomorította a hátrahagyott, minden mást „népi tulajdonná” tett.

A közösségi életet azonban nem lehetett megbénítani. A kereszténység iránt fogékony fiatalok sok egyházközségben gyűltek össze, rendszeresen beszélgetésre, éneklésre, vetítésre. Az érdeklődők száma egyre nőtt, a sekrestyék egy idő után kicsinek bizonyultak, az összejevetelekre néha zavarták a liturgikus életet. Ekkor állt elő Kondé Lajos, a belvárosi plébánia káplánja — aki korábban Alsóvároson maga is vezetett ifjúsági kört — azzal az ötlettel, hogy alkalmas helyiség hiányában alakítsák át közösségi helyé a dóm pincéjének egy részét.

Az ifjúságpartit püspök engedélyt nem volt nehéz megszerezni, és a templom plébánosának sem volt ellenvétele. A munka már folyik. Lelkes egyetemisták takarítják az évtizedek óta nem használt helyiségeket. A háborús időkben miséző csak ritkán nyitották meg a lefelé kanyargó lépcsők ajtáját.

Köztudott, hogy az alagsor temetkezési célokat is szolgál. Somogyi Szilveszter,

Klebselsberg Kuno mellett egyházi személyiségek nyugszanak itt. A fiatalok közösségi élete a helyi kegyeleti szellemét természetesen nem zavarhatja. A pincerendszer olyan nagy és szerkezetében megosztott, hogy elfalazással megfelelően különválasztható a klub területe.

Folyosó és egymásból nyíló kisebb helyiségek — egy központi részzel — osztják meg az alapterületet. Működik majd itt színjátszókör, könyvtár, filmeket nézhet, nyelvet tanulhat, zenét hallgathat az ide látogató. Egy félreeső, meghitt beszélgetőszoba azokat várja, akik gondolataikat akarják kicserelelni.

Kondé Lajos becslése szerint 5-600 aktív keresztény fiatal van már Szegeden, akiknek igényük lehet arra, hogy szétszórtságukból nagyobb egységgé kovácsolódjanak. Az egyházközségekben élő ifjúsági köröket ez a törekvés nem bontaná szét, hanem alkalmat adna nagyobb közösségi rendezvények, ünnepek megtartására.

S hogy ez mennyiben pénzkérdés? A pincében tett sétánk alatt érkezett fiatal ember a Soros-alapítvány megpályázásának terveit egyeztetette a káplánnal (a klub felszereléséhez kérnek támogatást). A pénzről szólva a fiatalember mosolyogva jegyezte meg, hogy az egyházban az ilyen ügyek sokszor a semmiből indulnak, aztán mégis lesz belő-

lük valami. Mert szerencsére sok a jószándékú ember. Nélkülük ez a hely sem születhetne újjá.

A berendezést a belvárosi plébánia biztosítja. A szakipari munkákra sokan adtak pénzt, de természetesen szívesen fogadnák mindenféle támogatást. A káplán bizik benne, hogy Szent Imre napja után az élet is beköltözik a mostanáig elhagyott templompincébe.

Nyilas Péter

Kuncog a dollár...

— Mit gondolsz, most nem verik át a polgár fejét? — kérdezte sokat sejtetően barátom a vonaton, útban Szeged felé.

— Nem mindegy a te fejednek?

— Ne viccelj! Én komolyan kérdeztem.

— Nyögd már ki, mit akarsz!

— Van néhány százasm...

— Nekem is... Erre vagy úgy ki?

— De nekem dollárban. Tudod, kiváltottuk a felrakottság valutakeretét. A forint avasodik, a dollár, a márka csak ellál valahogy. Szóval... te betennéd a helyemben valutaszámlára?

— Nem tudom. Sajnos, nekem nincs ilyen dilemmám.

— Szóval, te sem tudod. Hát én sem. Tudod mit? Inkább várok még egy kicsit. Ki tudja, hátha csak a nyulat akarják kiugrasztani a bokorból...

Mirelit márka?

— Jellemző a lakosság körében a bizalmatlanság! Sokan várakoznak, biztosra szeretnének menni — hallok a bankszakembertől, amikor a téma nyomába eredek. — Az az igazság, sokan felhívják benünket telefonon: mi lesz, ha változik a politikai helyzet? Akadnak olyanok is, akik a közelgő MSZMP-kongresszust várják.

— Mi köze a politikának a pénzhez?

— Olyan hirtelen és olyan nagymértékben liberalizálták a valutaforgalmat szeptember 18-án, hogy erről a polgárok nagy többsége álmodni sem mert. Csodálkozol, ha most nem hiszik el, és bizalmatlanok?

— Azért a háromhetes halogatás nem tett jót a szavahihetőségnek...

— Az a hír is járja, hogy hamarosan befagyasztják a lakossági valutakeretet...

— Mirelit márka?

— Szerintem elképzelhetetlen. Egyszerűen ellentmondana minden eddigi intézkedésnek.

A pénzforgalom igazi értékmerője — valloam régóta

— a feketepiac. Annyiért cserél gazdát a forint, amennyi a tényleges vásárlóértéke. A valutaszámla felhasználása, no meg a Citicorp-csekk bevezetése igen csak jót tett ennek az üzletágnak.

— Ötven alatt aligha tudsz ma már márkát venni! — mondja egy bennfentes ismerősöm. — A pénz mosdatása egyre költségsőbb. Megkapod a csekket, már nem elég Jugóba kiszaladni, a dinár ugyanis a kutyának sem kell. Bécsig legalább ezerötszáz a benzin.

— Csak azt ne mond, hogy nincs ellenszér!

— De van! A legkisebb csekknél kevesebbet kell kérni. Ha harminc márkánként végigházaolod a várost, estére megvan a suska.

Reggel be, este ki!

— Mit szól a valutamosdatáshoz? — teszem fel a kérdést Perjési Józsefnek, az OTP megyei igazgatójának.

— Ki beszél itt mosdatásról? Szerintem szó sincs feketepénzekről, hiszen a lakosság többsége nem tisztességtelen úton jutott ehhez a

pénzhez. Külföldön járt, megmaradt. Eddig otthon dugdosta, most a bizalmi elvre épülő rendelet miatt, behozhatja nyugodtan.

— Szóval szó sincs legalizálásról?

— Azért előfordul, hogy valaki reggel beteszi, délután kivieszi a valutát.

— Bizalmatlanság?

— Csoda tudja. Lehet, hogy régóta szeretne volna már elkölteni, de csak most van módja rá. Akadt olyan, hogy reggel betett valaki hatezer márkát, délután kivette, másnap újra jött: tízezerrel. A többség azonban néhány száz márkás ügyfél, aki a megtakarítását szeretné biztonságban tudni. A legális pénz ugyanis elkölthető, szabadon használható...

— Bejött, amire számítottak?

— Nagyjából igen! Az első napokban látszott az óvatosság, de mára már többen felbátorodtak. Látják, hogy biztonságban van a valutájuk. A fiókjaink forgalma alaposan megugrott, napi két-háromszáz tételt is könyvelnünk kell...

Jószívű rokonok...

— Jaj istenem, szétverik a kasszáit! — ijedezik a fiatal hölgy a Klauzál téri OTP valuta-deviza fióküvegalkitájában.

A sorban magyarok, jugoszlávok, lengyelek, csehek, s tán megszámlálni sem lehetne, hány náció képviselői.

— Amíg a feleség vesz három trappistát a szomszéd üzletben, addig a férj bevált nálunk tíz-húsz márkát — mondja a fiók vezetője, Lénárd Béláné. — Sajnos, túl szűk a helyünk, az az igazság, hogy ezt a fiókot nem valutaváltónak tervezték. A számlás ügyfeleink alig férnek be...

— Nem csökken a forgalom?

— Sőt! Nőttön nő. Akik eddig óvatossak voltak, s nem hozták be a valutát, mára azok is látják, nyugodtan betehetik.

— Mit kérdeznek?

— Semmit! Ném vizsgáljuk a pénz eredetét, elég, ha szóban nyilatkozik az ügyfél, hogy ajándékba kapta.

— Milyen jószívűek a külföldi rokonok?

— Maradjon ez üzleti titok. A legkisebb lekötendő betét kétszáz márka, ennek több tizszere is előfordul.

— Miért a sietség?

— Sokan kocsit szeretnének venni. Híre ment, hogy januártól bevezetik a huszonöt százalékos áfát a használt nyugati autókra is. Hát ezért igyekeznek néhányan.

A legtöbbet persze akkor tud meg az ember, ha maga is beáll a sorba. Idő van, modern technika ide, vagy oda, ekkora rohamra Olivettiék sem számíthattak.

— Tegnap akadt, aki 70 ezer schillinget tett be! — szószátyárkodik az egyik asszonyka, amikor azután odaér a boxhoz, igyekszik úgy fordulni, hogy a mögötte állók véletlenül se lássák, ő mennyit hozott. Akadnak, azután olyanok is, akik beteszik a pénzt, de azt sem hagyják hogy megmelegedjen — máris kivieszik. Egy a lényeg, papír legyen róla, hogy szabályos a parti. Szerencsemosdatás helyett nálunk most a valutát divat kisüvekolni.

— Azért nagyjából az történt, amikre számítottam — az állam — hallok később a szakemberektől. — Igaz, hogy a valuta egy részét rögtön vissza is kéri, de sok esetben idehaza vásárolják el. Ma már egyre több helyen kínálnak márkáért, dollárért autót. Így a haszon nem csúszik ki az állam kezéből.

S közben jót kuncog a dollár...

M. E.

Rafai Gábor

Hogy van bíró úr?

A tekintélyt parancsoló épület főkapuja állandóan sarkig nyitva, kézről kézre adják a kilincset. Szorongás, megkönnyebbülés, főlháborodás, elkeseredés, fáradtság és izgalom nyomai a folyosókon tolongó emberek arcán. Ne cifrázzuk, aki a Széchenyi téri bírósági épületbe lép, annak legkisebb gondja is nagyobb annál, mint hogy eltűnjön-e, vagy a bírák hogy vannak, milyen gondok nyomasztják az ítéletalkotókat? S ez így is van rendjén. Az orvosok gyógyulást, a bíróságot, ha nem is igazságtételt, de legalább jogszolgáltatást várunk. Azért vannak alkalmak fölszólamlásokra, s ilyenkor lehetőség van közelükbe férközni. Legutóbb a megyei tanács testületének tagjai pillanthattak be a megyében működő bíróságok, tulajdonképp 226 ember munkájába. Fedor Attila, az elnök segített, lássunk róluk többet, egy kicsit mi is.

Itt van mindjárt a szép, városképi jelentőségű szegedi főépület maga. Kívülről igen tetszetős, ám belül

egyre szűkösebbnek bizonyul. Most még elég nagy ahhoz, hogy két-két bíró osztozzék egy-egy tárgyalótermen, s így zavartalanul dolgozhasson, de már 9 fogalmazó kényserül egy irodába. S mi lesz január, illetve március 1-jétől, amikor a közelmúltban hozott törvény módosítások, jogszabályok érvénybe lépnek? Ne is próbáljunk jósolni. Bíró dönt majd az előzetes letartóztatásokról, a bíróság látja el törvényességi felügyelettel a vállalatoknak, szövetkezeteknek, ezek nyilvántartásáról is gondoskodik, s a civil bírákhoz kerül az eddigi katonai bíróságokhoz tartozó büntetőeljárásügyek jó háromnegyed része.

Az biztos, hogy az épületet birtokló szervezetek közül valamelyiknek el kell kölöztönni. Nagy valószínűséggel a katonai igazságügyi szervek hurcolkodnak, ha lesz hova. (A megyei bíróság elnöke mind ez ideig, de már hónapok óta, hiába kéri a tanácsot, segítséget rajtuk, a helyszűken...) A jelenleg működő 51 bíró nem fogja bírni a megnövekedett feladatokat, legalább négy-öt munkájára szükség lesz. Kellenek írógépek, bútorok, magnók, és legalább hét adminisztrátor, gépiró. Mindezekhez pedig pénz. Az épület belső bővítéséről, átalakításáról szólni sem nagyon érdemes, mert olyannyira távolinak tűnik. Pénzt a kormányzat és a tárca ígért, ám most még szó sincs arról például, hogy a Csongrád megyeiak mennyit kapnak. Pedig, ha jól számolunk, már csak két teljes hónap van az év végéig.

Erdekes, a hiányzó feltételek közül a bírói létszám bővítésével lesz a legkisebb gond, mert máris sokan jelentkeztek. Igazán nem az aspirálók elriasztására, jóval inkább az olvasók tájékoztatására érdemesek a bírók gyorsaságát illusztráló

adatok: a munkaügyi perek 80, a büntetőügyek 87, a polgári perek 74 százalékában három hónapon belül ítéletet hoznak. S a statisztika szól arról is, hogy nem a minőség kárára. Maradjunk a példának hozott témaköröknél — amelyekben a megye bírái messze produktívabbak az országos átlagnál — a munkaügyi kérdésekben hozott ítéletek 82, a büntetőtkben 79, a polgári perekben 86 százalék első fokon jogerősek. Vagyis a felek túlnyomórészt rögtön elfogadják. A megfellebbezett ítéleteknek pedig több mint felét másodfokon is helyben hagyják, változtatás nélkül.

A bírók havonta átlagosan 30-35 ügyet tárgyalnak meg, hetente két-két napon. Maradék idejüket ügyfelekre fordítják, határozatokat dokumentálnak, beadványokkal, kérelmekkel kapcsolatosan intézkednek, s mellesleg készülniük is illik a tárgyalásokra. Hogy mennyiért? Arcpirítóan kevés fizetésért, amihez mellékes nemigen csapódik, hacsak nem adja könyvirásra fejét, avagy nem vesz kezébe ecsetet a tisztelt bíró(nő). (Hivatásuk mellett csak oktatói, tudományos és művészeti tevékenységet folytathatnak.) De ha egy pályakezdő javadalmazását nézzük, mint a foglalkozási ágakban szokás, a kezdő bírónak éppen annyi a fizetése, hogy ne legyen jogosult tanácsai bérakásra.

Mitől lenne hát rózsás a bírák kedve? Hacsak az nem vigasztalja őket, amit egy jogászok körében végzett fölmérés eredménye mutat, aszerint ugyanis ők ülnek a szakmai hierarchia csúcsán. Tehát a legelismerettebbek. Amikor ezt fölmelegtettem egy fiatal bírónak, lemondóan legyintett. A kézmozdulat eléggé szemléletes volt.

M. E.

Rezgő panel

tett a narancslé, a székény sor tetején kecsesen bólogattak a nagylevelű, zöld növények.

Amikor élményeimmet — némi szorongással a hangomban — szóvá tettem, házigazdaim megnyugtattak. Csak a szomszédos üzem nagy teljesítményű gépei dolgoznak, rezgésüket átveszi a föld és a ház. Ráadásul ez még nem is az igazi, előfordul, hogy a poharak csilingelő táncot járnak a vitrinben.

Régi úgy ez már, annak idején pereskedtek is a lakók, a mért rezgésszint

azonban jóval a kritikus érték alattinak bizonyult, így hát — vesztek. Az épület remegése élettani és statikai szempontból egyaránt veszélytelen — így szólt a hivatalos értékelés. Efelől nincs (?) kétségünk. Mindamelllett nem lehet túlságosan kellemes ezekben a házakban élni. Az Egri csillagokból tudjuk, hogy a várvedők dobokra szórt borsószemek mozgásából következtettek a törökök közeledésére. A törökök elmentek — az üzem viszont marad, és rázza a panelt.

A lakók pedig igazolhatják a közmondást: rossz szomszédság, török átok.

Ny. P.

A rezgőfű, rezgő nyárfa és rezgő csárdás nem ismeretlen a köznapit tudatban. Reggő panelről azonban még nem hallottam — egészen mostanáig. Nem dicsővésképpen mondom, de én már ültem is a rezgő panelban. Egészen különleges élmény.

A ház kívülről olyan volt, mint a többi: lakódobozokra osztott szürke betonnyúlvány. Amikor a vendéglátóim helyetlenné váltak, még nem sejtettem semmit. Egy idő után azonban furcsa remegést éreztem a testemben, és mintha a fotel is azonos ritmusban mozgott volna. Az asztalra tett pohárban finom gyűrűket ve-